

Deze brochure is er voor **alleenstaande ouders** die een antwoord zoeken op praktische problemen rond specifieke thema's.

Scheiden doet lijden

Hoe ga je om met een overlijden of met een (echt)scheiding?

Deze publicatie kwam tot stand op initiatief van:

RoSa. Documentatiecentrum, Bibliotheek en Archief voor Gelijke Kansen, Feminisme en Vrouwenstudies

Beste ouder

Ouder zijn is meer dan een voltijdse job, zeker als je er alleen voor staat. En 1 op de 10 ouders staat er vandaag alleen voor. Een alleenstaande ouder combineert drie voltijdse banen: de zorg voor het inkomen, de opvoeding van de kinderen en het huishouden. Bovendien heeft zelfs ruim 1 op de 3 alleenstaande ouders het moeilijk om de eindjes aan elkaar te knopen.

Daarom vind ik het erg belangrijk dat wij, vanuit het beleid helpen waar het kan. Met deze boekjes hoop ik een stukje van je zorgen weg te nemen. De 6 boekjes geven hapklare tips en info over: wonen, echtscheiding, geldzaken, gezondheid, kinderen en tewerkstelling. De info vond je al online. Maar omdat niet iedereen toegang tot het internet heeft, besloot ik de info in 6 handige boekjes te bundelen.

'Scheiden doet lijden'... Dit boekje wil je vragen beantwoorden rond echtscheiding: hoe regel je de alimentatie, waar vind je juridisch advies of bemiddeling in familiezaken... Het boekje heeft ook een luikje over wat te doen als je partner overleden is.

Vriendelijke groeten

Kathleen Van Brempt
Vlaams minister van Gelijke Kansen

INHOUD

SCHEIDEN DOET LIJDEN...	4
Alleenstaande ouders helpen elkaar.....	4
Uit elkaar?	5
Nuttige informatie;	
Bemiddeling in familiezaken?	
Echtscheiding	
Alimentatie	
Gehuwd in het buitenland of met een buitenlander?	
Wat met de kinderen?	
Als je partner is overleden.....	16
Overlevingspensioen	
WAT VIND JE WAAR?	17
Steun vinden?.....	17
Uit elkaar?	18
Informatieve websites	
Interessante uitgaven	
Bemiddeling in familiezaken	
Procedures en juridisch advies	
Alimentatie	
De kinderen	
Na een overlijden	19

SCHEIDEN DOET LIJDEN...

Alleenstaande ouders helpen elkaar

Een scheiding is vaak een bittere pil om door te slikken. Een overlijden van een geliefde ook. Veel mensen zoeken en vinden steun bij familie en vrienden. Toch is dat niet voor iedereen evident. Gelukkig bestaan er een aantal initiatieven waar je in contact kan komen met mensen met gelijkaardige ervaringen.

- **vzw Houvast** richt zich naar alle alleenstaande ouders. Op hun website (<http://www.houvast.be>) vind je veel informatie. Vooral het internetforum is een aanrader. Je komt er in contact met mensen die in een gelijkaardige situatie zitten. Zo kan je ervaringen uitwisselen, raad vragen, geven en krijgen. Geregeld zijn er activiteiten en uitstappen.
- **'Alleenstaande Ouders België'** is een vergelijkbaar initiatief. Je bereikt deze organisatie op <http://www.aobgroup.be>.
- **'Allegro vzw'** is een koepelorganisatie voor niet-commerciële single- en alleenstaanden verenigingen. Meer info via <http://www.allegrovzw.be>.
- Als je nood hebt aan zingeving, neem dan contact op met het **gezinspastoraal**. Dat is een dienst vanuit de katholieke gemeenschap die gezinnen probeert te ondersteunen. Zowel mensen die een scheiding moeten verwerken als personen die geconfronteerd zijn met een overlijden behoren tot de doelgroep. Bezoek de website <http://www.gezinspastoraal.be> of telefoneer naar het gezinspastoraal van jouw bisdom om te ontdekken of er activiteiten in jouw buurt zijn. De telefoonnummers vind je achteraan.

Uit elkaar?

Nuttige informatie

- 'Echtscheiding (door onderlinge toestemming) in eigen handen', een praktisch handboek vanuit het Algemeen Welzijnswerk. Je kan het vinden in de openbare bibliotheek en bij documentatiecentrum RoSa.
- Op de website van het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk is veel informatie te vinden. Ga naar <http://www.steunpunt.be> > *thema's*.
- Op de website <http://www.onzewegenscheiden.be> probeert de Orde van Vlaamse Balies (advocaten) juiste en actuele informatie over de Belgische echtscheidingswetgeving aan te bieden.
- De KAV heeft een interessante en volledige 'Gids bij scheiding' gemaakt. Je kan die publicatie bij KAV bestellen (€ 13,5 + € 3,5 administratie en verzending) door te bellen naar **02 220 30 55** of door te mailen naar kavboetiek@kav.be. Misschien ligt deze gids in jouw openbare bibliotheek. Je kan hem ook raadplegen in Documentatiecentrum RoSa (<http://www.rosadoc.be> of telefonisch op **02 209 34 10**.)
- <http://www.goudi.be>: website die gescheiden ouders geïnformeerd houdt over alles wat met (echt)scheidingsrecht te maken heeft.

Op zoek naar een bemiddelaar in familiezaken, een advocaat of een notaris?

- <http://www.bemiddeling-justitie.be>
- <http://www.advocaat.be> > *zoek een adres (linkse balk)*. Kies daar voor 'familierecht' onder voorkeurmaterie.
- <http://www.notaris.be> > *adresboek (linkse balk)*. In de rubriek 'Onze brochures' vind je veel informatie over echtscheiding. De rubriek 'FAQ' (veelgestelde vragen) is ook interessant.

Op zoek naar informatie over justitie en juridische bijstand?

- Hoe rechtbanken werken, bij welke rechtbank je moet zijn, welke procedure je moet volgen,... Die informatie krijg je doorgaans van je advocaat. Bezoek ook <http://www.just.fgov.be> > *publicaties* met

interessante brochures over bemiddeling, het vredegerrecht, justitiehuizen, wat je moet doen als je gedagvaard bent, ... Je kan ook telefoneren met de informatieambtenaar van justitie op **02 542 71 64**.

- Alle informatie over de werking van het vredegerrecht is verzameld op <http://www.vredegerrecht.be>.
- Als je financieel niet zo sterk staat, kan je een beroep doen op de juridische eerstelijns- en tweedelijnsbijstand.
 - Juridische eerstelijnsbijstand betekent een eerste gratis juridisch advies om je op weg te helpen en om te zien welke mogelijkheden je hebt.
 - Juridische tweedelijnsbijstand is wat vroeger een 'pro deo' was. Als je minder dan € 1022 netto per maand verdient (per persoon ten laste mag je € 128,90 meer verdienen) kom je hiervoor in aanmerking.

Op <http://www.advocaat.be> > *advies en bijstand (linkse balk)* krijg je meer informatie over deze juridische bijstand. Je vindt er adressen en openingstijden. Je kan ook telefoneren naar **02 227 54 70**. Op dit telefoonnummer krijg je geen juridisch advies. Je kan er wel informatie aanvragen over wat juridische eerstelijnsbijstand voor jou kan doen en de contactgegevens van zo'n dienst bij jou in de buurt.

- Je kan ook bij het OCMW langs gaan voor gratis juridisch advies. Contacteer het OCMW in je buurt voor meer informatie.
- Sommige verenigingen (bv. KAV) hebben een juridische dienst waar je, als je lid bent, met je vragen terecht kan.

Bemiddeling in familiezaken?

Als je relatie moeilijker en moeilijker verloopt, is het misschien zinvol om eens langs te gaan bij een bemiddelaar in familiezaken en meer bepaald een ouderschapsbemiddelaar. Die bekijkt samen met jou waar de problemen zitten en wat de juridische, sociale, economische en psychologische gevolgen zijn. Je kan ook op een bemiddelaar in familiezaken een beroep doen als je in een echtscheidingsprocedure zit. Met een bemiddelaar probeer je samen op een gelijkwaardige en efficiënte manier tot een akkoord te komen. Zo bespaar je jezelf een aantal bezoeken aan de rechtbank. Je kan een bemiddelaar in familiezaken vanuit het Algemeen Welzijnswerk contacteren. Je betaalt dan in functie van je inkomen. Daarnaast zijn er ook advocaten-bemiddelaars en

notaris-bemiddelaars (hoewel die laatsten vaak vooral scheidingsbemiddelaars zijn). De advocaten en notarissen moet je hun gewone honorarium betalen.

Meer informatie:

- <http://www.bemiddeling-justitie.be> voor een overzicht van de erkende bemiddelaars.
- Interessante privé-initiatieven zijn: <http://www.bemiddelingvzw.be> en <http://www.manivel.be>.
- Voor bemiddelaars vanuit het Algemeen Welzijnswerk contacteer je het onthaal van een CAW (Centra Algemeen Welzijnswerk) bij jou in de buurt. Dat is te vinden via <http://www.caw.be> > *adressen (bovenste balk)* > *kies voor gezins-en relatiebegeleiding*. Je kan ook telefoneren naar **03 366 15 40**.
- Je kan ook langs gaan bij de 'Huizen van Bemiddeling'. Dat is een initiatief van de Belgische notarissen. Elke eerste donderdag van de maand (behalve in juli en augustus) krijg je in Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven en Hasselt in het Notarishuis meer informatie over bemiddeling. Dat is gratis. Contactgegevens vind je achteraan, op <http://www.huizenvanbemiddeling.be> of telefoneer naar **02 550 16 90**.

Echtscheiding

Bij een echtscheiding wordt de huwelijksband volledig verbroken. Het gaat hier om het burgerlijk huwelijk.

Op 13 april 2007 keurde de Kamer van Volksvertegenwoordigers de nieuwe echtscheidingswet definitief goed.

Omdat de nieuwe echtscheidingswet slechts in werking treedt op 1 september 2007 en de oude echtscheidingsprocedure nog van toepassing blijft op de procedures ingeleid vóór 1 september 2007, wordt hierbij een overzicht gegeven van zowel de huidige echtscheidingsvormen als de echtscheidingsvormen zoals die van toepassing zullen zijn onder de nieuwe echtscheidingswet.

De huidige echtscheidingsvormen

Echtscheiding met onderlinge toestemming (EOT)

De meest 'menselijke' manier van echtscheiding is een echtscheiding met onderlinge toestemming (EOT). Dat is een echtscheiding waarin jij en je ex-partner, in principe zonder elkaar de schuld te geven, samen besluiten uit de echt te scheiden. Alle informatie erover vind je in 'Echtscheiding (door onderlinge toestemming) in eigen handen', een boek vanuit het Algemeen Welzijnswerk. Je vindt het in de openbare bibliotheek en bij documentatiecentrum RoSa.

Voorwaarden om uit de echt te scheiden met onderlinge toestemming:

- Je bent allebei minstens 20 jaar.
- Je bent minstens twee jaar gehuwd.

Als je besluit om in onderlinge toestemming te scheiden, maak je een overeenkomst op. Jullie moeten allebei over alle punten akkoord zijn.

Wat zet je minstens in die overeenkomst?

- Hoe worden jullie bezittingen en eventuele schulden verdeeld?
Als het gaat over een woning of een hypothecaire lening moet een notaris de akte opstellen.
- Hoe wordt het contact met de kinderen geregeld?
- Wat gebeurt er met alimentatie ?

Denk heel goed na voor je die overeenkomst tekent. Eens ze is gesloten, is ze bindend en moet je je er aan houden. Om er iets aan te veranderen, moeten zowel jij als je ex-partner akkoord gaan. Als de EOT niet goed of onvolledig is geformuleerd, komen er bijna altijd problemen van. Koppel bv. de alimentatie aan de index, aan jullie inkomens, aan de leeftijd van de kinderen,... Je kan in de EOT ook laten opnemen dat een bepaalde regeling om de zoveel jaar herzien wordt.

Omdat er zoveel conflicten ontstaan rond een onduidelijk geformuleerde EOT, is het een goed idee om raad te vragen. Je kan een bemiddelaar in familiezaaken, een advocaat of een notaris contacteren.

Je kan ook een regeling opstellen over een eventuele alimentatie onderling.

Na twee jaar feitelijk gescheiden

Twee jaar feitelijk gescheiden zijn, is een geldige reden om een echtscheiding aan te vragen. Meestal wordt degene die de echtscheiding na twee jaar feitelijke scheiding aanvraagt als de schuldige van het mislukken van het huwelijk

beschouwd. Diegene kan dan in principe worden veroordeeld tot het betalen van alimentatie aan de ex-partner.

Dat vermoeden kan wel weerlegd worden door degene die de echtscheiding aanvraagt. Als de rechter van mening is dat noch jij, noch je ex-partner schuld heeft aan de feitelijke scheiding, dan heeft niemand recht op een alimentatie.

Echtscheiding op grond van feiten

De laatste en ergste vorm van echtscheiding is de echtscheiding op grond van bepaalde feiten. Deze echtscheiding is beter bekend als de 'vechtscheiding'. Het is een echtscheiding die voor een rechtbank wordt uitgevochten. Je hebt er een advocaat voor nodig.

Het gaat om volgende feiten:

- Overspel. Dat moet door een gerechtsdeurwaarder worden vastgesteld
- Gewelddaden en mishandelingen
- Grove beledigingen. Het hangt van de rechter af wat als grove belediging wordt gezien.

Meestal is het een smerige procedure die lang aansleept. De kosten van de rechtszaak zijn voor de verliezer. Vergeet niet dat je de erelonen van je advocaat altijd zelf moet betalen. Omdat de rechtszaak lang kan duren, kan je voorlopige maatregelen vragen. Dat doe je bij de rechter van eerste aanleg.

In principe kan enkel de 'onschuldige' ex-partner recht hebben op alimentatie. Dat zal pas gebeuren wanneer hij/zij niet in staat is om in het eigen onderhoud te voorzien op een gelijkaardige wijze als tijdens het samenleven. De alimentatiegerechtigde kan dus aanspraak maken op het behoud van de vroegere levensstandaard.

Het bedrag van de alimentatie kan nooit meer bedragen dan 1/3 van het netto-inkomen van de alimentatieplichtige. De rechter kan het betalen van alimentatie ook beperken in de tijd.

Echtscheidingsvormen onder de nieuwe echtscheidingswet

De wetgever wou een schuldloze echtscheiding in België invoeren. Dat betekent dat de vraag naar de verantwoordelijkheid van de breuk niet langer centraal staat in de procedure.

De echtscheiding op grond van bepaalde feiten (fouten) en de scheiding op grond van 2 jaar feitelijke scheiding worden vervangen door de echtscheiding op basis van onherstelbare ontwrichting.

De echtscheiding door onderlinge toestemming wordt in grote lijnen behouden en wordt geïntegreerd in de gewone procedure.

Echtscheiding door Onderlinge Toestemming (EOT)

De wetgever is van oordeel dat de echtscheiding door onderlinge toestemming behouden moest blijven, want in tegenstelling tot de andere huidige vormen van echtscheiding, komen de partijen overeen over de gevolgen van de ontwrichting alvorens ze uit de echt scheiden.

De procedure wordt wel op verschillende vlakken versoepeld. Zo wordt de voorwaarde van een minimumduur van 2 jaar van het huwelijk afgeschaft, evenals de voorwaarde van de minimumleeftijd van 20 jaar.

Echtscheiding op basis van onherstelbare ontwrichting

De echtscheiding wegens onherstelbare ontwrichting vervangt de echtscheiding op grond van bepaalde feiten en de echtscheiding na 2 jaar feitelijke scheiding.

Volgens de nieuwe echtscheidingswet is het huwelijk onherstelbaar ontwricht 'wanneer de voortzetting van het samenleven tussen de echtgenoten en de hervatting ervan redelijkerwijs onmogelijk is geworden ingevolge die ontwrichting'.

Het bewijs van onherstelbare ontwrichting kan met alle wettelijke middelen worden geleverd, waaronder een betrapting op overspel door een gerechtsdeurwaarder, of geschriften/getuigen die wijzen op grove beledigingen.

De wet voorziet twee specifieke gevallen van onherstelbare ontwrichting:

1. Wanneer de aanvraag gezamenlijk wordt gedaan door beide echtgenoten:
 - na meer dan zes maanden feitelijk gescheiden te zijn; of
 - indien de echtgenoten minder dan zes maanden feitelijk gescheiden zijn, stelt de rechter een nieuwe zitting vast die plaatsheeft op een datum die onmiddellijk volgt op het verstrijken van de termijn van zes maanden, of drie maanden na de eerste verschijning van de partijen.

2. Wanneer de aanvraag gedaan wordt door één enkele echtgenoot:

- na meer dan één jaar feitelijke scheiding; of
- indien de echtgenoten minder dan één jaar feitelijk gescheiden zijn, stelt de rechter een nieuwe zitting vast die plaatsheeft op een datum die onmiddellijk volgt op het verstrijken van de termijn van één jaar, of één jaar na de eerste zitting.

De rechter krijgt in deze nieuwe procedure een kleinere rol toebedeeld. Hij zal immers vaak enkel vaststellen dat de termijnen verstreken zijn en dat de echtscheiding kan uitgesproken worden.

De beslissingen waarin de echtscheiding wordt uitgesproken gebeuren meestal snel en zonder debat. Om die reden is er geen beroep mogelijk tegen de echtscheidingsbeslissing (tenzij het gaat om een beslissing waarbij de echtscheiding wordt geweigerd).

Het blijft wel mogelijk om Cassatieberoep aan te tekenen, maar de termijn om dit te kunnen doen bedraagt één maand (in plaats van drie maanden in het gemeen recht).

Alimentatie

Ook de toekenning van alimentatie wordt grondig gewijzigd onder de nieuwe wet.

Uiteraard blijft het steeds mogelijk voor echtgenoten om een overeenkomst af te sluiten omtrent de uitkering van alimentatie. Deze overeenkomst kan op elk ogenblik worden opgesteld of aangepast.

Wanneer de ex-echtgenoten geen overeenkomst afsluiten omtrent de alimentatie, kan de rechter die het vonnis uitspreekt of later, op vraag van de 'behoefte' echtgenoot, een alimentatie opleggen.

Het recht op alimentatie is verruimd, aangezien het zelfs zal openstaan voor de echtgenoot die de echtscheiding heeft aangevraagd en bekomen zonder concrete vorderingsgrond.

Het recht op alimentatie zal wel uitgesloten zijn wanneer de mogelijke schuldenaar bewijst dat de verzoeker een zware fout heeft begaan, die de voortzetting van het samenleven onmogelijk heeft gemaakt.

Het bedrag van de alimentatie zal afhangen van de economische middelen van de partijen. In de regel zal de duur van de alimentatie niet langer zijn dan de

duur van het huwelijk. Het bedrag van de alimentatie mag niet hoger zijn dan 1/3 van het netto-inkomen van de betalende echtgenoot.

Indien er zich achteraf nieuwe omstandigheden voordoen, onafhankelijk van de wil van de ex-echtgenoten, dan kan de rechter achteraf het bedrag van de alimentatie verhogen of verlagen.

Het recht op alimentatie eindigt definitief in geval van een nieuw huwelijk van de alimentatiegerechtigde of nadat deze laatste een verklaring van wettelijke samenwoning heeft aangegaan. De rechter kan de alimentatieverplichting ook beëindigen wanneer de alimentatiegerechtigde samenleeft met 'een andere persoon als waren zij gehuwd'.

Als je ex-partner je alimentatie moet betalen maar dat niet doet, kon je vroeger bij het OCMW terecht. Nu moet je daarvoor bij de Dienst voor Alimentatievorderingen (DAVO) zijn. DAVO kan je op twee manieren helpen:

- Een voorschot van het onderhoudsgeld voor de kinderen als je minder dan € 1197 netto per maand verdient. Daar mag je per kind ten laste € 57 bij tellen.
- Het onderhoudsgeld rechtstreeks bij je partner innen waarna het aan jou betaald wordt. Om de hulp van deze dienst in te roepen, moet je wel in België wonen, je ex-partner moet in het voorbije jaar minstens 2 keer het onderhoudsgeld niet (volledig) hebben betaald en er moet een officieel document (echscheidingsakte, vonnis van de rechter) zijn waarin staat hoeveel onderhoudsgeld er betaald moet worden.

Meer informatie krijg je op het gratis telefoonnummer **0800 123 02**. Het aanvraagformulier vind je op <http://www.minfin.fgov.be> > *kies je taal* > *in het midden onderaan onder de titel Dienst voor Alimentatievorderingen (DAVO) 'aanvraag tot tegemoetkoming'*. Als je meer uitleg wil over hoe je dat aanvraagformulier moet invullen, open je <http://www.minfin.fgov.be> > *kies je taal* > *in het midden onderaan onder de titel Dienst voor Alimentatievorderingen (DAVO) 'Lexicon'*.

Als je zelf alimentatie betaalt, kan je tot 80% ervan aftrekken van de belastingen.

Voorwaarden:

- Je hebt een onderhoudsverplichting
- Je maakt geen deel uit van het gezin waaraan de onderhoudsuitkering wordt betaald.

- De onderhoudsuitkering moet regelmatig worden betaald.
- Je moet (bv. met rekeninguittreksels) kunnen bewijzen dat je onderhoudsuitkeringen betaalt.

Op de belastingbrief vul je het in onder vak VIII, 1, code 1390.

Gehuwd in het buitenland of met een buitenlander?

Als je in het buitenland bent getrouwd of met een buitenlander, kunnen er een aantal problemen ontstaan. Veel hangt af volgens welk huwelijksrecht je getrouwd bent.

- Wordt je buitenlands huwelijk erkend door de Belgische wet?
- Erkent het land van herkomst van je partner een Belgisch huwelijk?
- Welke procedures moet je doorlopen om je huwelijk in beide landen erkend te laten worden?

Een niet-erkend huwelijk heeft gevolgen. Zo kunnen je kinderen misschien niet erven van je partner, geldt de onderhoudsplicht niet,... Hetzelfde geldt voor een echtscheiding.

Als je zelf van Marokko komt of als je partner Marokkaans is, lees dan de brochure *'Huwelijk & echtscheiding. Vragen & antwoorden m.b.t. huwelijksrecht in Marokko en België. Met de veranderingen van de nieuwe Marokkaanse familiewetgeving van 2004'*. Bestellen kan bij het Steunpunt Allochtone Meisjes en Vrouwen via 02 209 34 69 of via <http://www.samv.be> > *publicaties en vormingsaanbod (bovenaan)* > *huwelijksbrochure (linkse balk)*.

Het Steunpunt Internationaal Privaatrecht (IPR) van het Vlaams Minderheden-centrum geeft advies over de toepassing en de erkenning van buitenlands personen- en familierecht in België: aan particulieren, diensten en organisaties. Kijk dan ook eens op <http://www.vmc.be> > *juridisch advies*. Je kan het IPR ook telefonische bereiken op 02 205 00 55 (*enkel op maandag en vrijdag in de voormiddag en woensdag in de namiddag*).

Je kan ook met al je vragen gratis terecht bij de juridische dienst van het OCMW van jouw gemeente of neem een kijkje op <http://www.vreemdelingen-recht.be> > *wegwijs* > *internationaal privaatrecht*.

Wat met de kinderen?

Hoewel een scheiding emotioneel een heel belastende periode is, mag je nooit vergeten dat je kinderen centraal staan. Zij hebben geen schuld aan de problemen die je relatie heeft. Gebruik ze niet als wapen. Je kinderen hebben recht op contact met beide ouders (als beide ouders dat wensen), hoe moeilijk dat voor jou ook is. Probeer daarom zo positief mogelijk over de andere ouder met je kind te praten.

Co-ouderschap

Co-ouderschap is een term die nogal verwarrend is. Er bestaan drie vormen van co-ouderschap. Het is belangrijk dat je inziet dat deze drie vormen volledig los van elkaar staan.

- Gezagsco-ouderschap bestaat sinds 1995. Het betekent dat beide ouders alle belangrijke beslissingen altijd samen moeten nemen. Een ouder mag geen enkele belangrijke beslissing nemen zonder overleg met de andere ouder. Je moet niet alle belangrijke beslissingen die jullie samen genomen hebben, ook altijd samen uitvoeren.
- Verblijfsco-ouderschap is er sinds 2006. Het gaat hier om de omgangsregeling. Als jullie als ouders het niet eens geraken over de verblijfsregeling, moet de rechter de voorkeur geven aan een gelijkmatig verdeelde huisvesting van de kinderen. Dat betekent niet dat de kinderen de ene week bij jou zijn en de volgende week bij de ex-partner. Nieuw is dat vroeger de rechters vaker beslisten dat het kind één hoofdverblijfplaats moest hebben (meestal bij de moeder) en het kind om de twee weken een weekend bij de andere ouder was.
- Kostenco-ouderschap betekent dat je samen de kosten die je voor de kinderen maakt moet dragen. Meestal gebeurt dat via een kinderrekening.

Een neutrale ontmoetingsplaats?

Soms verloopt het contact tussen een ouder en een kind heel moeizaam. Het kind bv. wil zijn/haar vader of moeder niet meer zien. Als ouder kan je toch proberen om dat contact te herstellen. Een neutrale ontmoetingsplaats met begeleiding is dan een eerste stap. Contacteer een CAW in je buurt voor meer informatie of ga naar <http://www.caw.be> > *adressen (bovenste balk) en kies voor 'bezoekruimte'*. Voor meer inlichtingen kan je ook telefoneren naar 03 366 15 40.

De keuze van de kinderen

Een echtscheiding weegt op kinderen. Heel lang was het iets dat hen overkwam. Je kind heeft wel een *spreekrecht*. Dat wil zeggen dat je kind zijn/haar mening mag geven, ook voor een rechtbank. De jeugdrechter moet een kind ouder dan 12 jaar hiervoor oproepen. Voor andere rechtbanken is er geen leeftijdsgrens maar geldt de wet over het 'oordeel des onderscheids'. De rechter oordeelt of je kind in staat is om bv. over de gevolgen van een beslissing na te denken... Elk kind kan zelf een brief aan de rechter schrijven met de vraag z'n mening te mogen geven.

Meer informatie hierover krijg je op <http://www.kinderrechten.be> of telefooner met het Kinderrechtencommissariaat op 02 552 98 00. Jij (of je kind) kan ook telefoneren naar de Kinder-en Jongeren Telefoon op het gratis nummer 102.

Erkenning van je kind

Elke vrouw die een kind ter wereld brengt, is volgens de wet de moeder van dat kind. Dat kan niet betwist worden. Een vrouw moet haar kinderen niet meer erkennen tenzij in uitzonderlijke gevallen (bv. anonieme bevalling in het buitenland). Bij een huwelijk (of tot 300 dagen na een echtscheiding) is de gehuwde echtgenoot altijd de vader. Dat kan nadien wel betwist worden. Dat moet wel voor de eerste verjaardag van het kind.

Als een niet-gehuwde vrouw moeder wordt, bepaalt zij wie wettelijk de vader van haar kind is.

Als de vader het kind wil erkennen, moet hij een verklaring afleggen voor een ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar het kind is geboren. De moeder moet hiervoor een toelating geven. De moeder is niet verplicht het kind te laten erkennen door de vader. De vermoedelijke vader kan wel naar de vrederechter stappen om een verzoening af te dwingen. Als een verzoening niet lukt, moet hij naar de rechtbank van eerste aanleg gaan. Tenzij er wetenschappelijk bewezen wordt dat hij niet de biologische vader is, wijst de rechter de man altijd aan als vader. Dat is wel een dure procedure.

Als de vader het kind niet wil erkennen, kan de moeder dat laten afdwingen bij de rechtbank van eerste aanleg.

Meer informatie krijg je op de dienst Burgerlijke Stand van je gemeente.

Als je partner is overleden

Een overlijden is vaak moeilijk te verwerken. Helaas komt er nog een heleboel administratie bij kijken. Het gaat over het organiseren van de begrafenis of crematie, over wat er met de bankzaken, verzekeringen, nalatenschap, belastingen gebeurt, waar je recht op hebt,... Daarom heeft de KAV een nuttige brochure samengesteld. Daarin vind je alles dat je nodig hebt om administratief in orde te zijn. De brochure kost € 5 + € 2 administratie.

Je kan ze telefonisch bestellen op **02 220 30 55** of stuur een e-mailtje naar kavboetiek@kav.be.

Overlevingspensioen

Als je gehuwd was met je overleden partner, kan je onder bepaalde voorwaarden een overlevingspensioen krijgen. Informeer je hierover goed want, omdat je maar een beperkt inkomen mag hebben om recht te hebben op een overlevingspensioen, is het niet altijd duidelijk wat financieel het voordeligste is. In 2007 mag je als alleenstaande ouder € 20 000 bruto per jaar verdienen om recht te hebben op een overlevingspensioen. Als je meer hebt verdiend, moet je een deel van het ontvangen overlevingspensioen teruggeven. Als je meer dan € 23 000 (15% meer dan het toegestane bedrag) hebt verdiend, wordt de betaling van het overlevingspensioen voor dat jaar volledig stopgezet.

Meer over het overlevingspensioen op <http://www.rvponp.fgov.be> > *gedetailleerde inlichtingen* > *pensioen: toekenning* > *algemene regeling*. Aarzel vooral niet om hen te contacteren met al je vragen op het gratis telefoonnummer **0800 50 246** (enkel tijdens de kantooruren).

Scheiden doet leiden...

17

WAT VIND JE WAAR?

Steun vinden?

www.houvast.be

www.aobgroup.be

www.allegrovw.be

www.gezinspastoraal.be > kies in de linkse balk voor jouw situatie.

Gezinspastoraal bisdom Antwerpen

03 287 35 77

Gezinspastoraal bisdom Brugge

051 26 56 13

Gezinspastoraal bisdom Brussel

02 533 29 30

Gezinspastoraal bisdom Gent

09 235 78 63

Gezinspastoraal bisdom Hasselt

011 24 90 14 (of 011 24 90 13)

Gezinspastoraal bisdom Vlaams-Brabant en Mechelen

015 29 84 69

Uit elkaar?

Informatieve websites

www.steunpunt.be > thema's
www.onzewegenscheiden.be
www.goudi.be
www.sbo.be
www.houvast.be
www.aobgroup.be

Interessante uitgaven

'Echtscheiding (door onderlinge toestemming) in eigen handen', een praktisch handboek vanuit het Algemeen Welzijnswerk. Je kan het vinden in de openbare bibliotheek en bij Documentatiecentrum RoSa.
'Gids bij scheiding' van de KAV-studiedienst. Te bestellen via 02 220 30 55 of mailen naar kavboetiek@kav.be. Ook beschikbaar in Documentatiecentrum RoSa.

Bemiddeling in familiezaken

www.bemiddeling-justitie.be
www.bemiddelingvzw.be
www.manivel.be
Via het CAW op www.caw.be > adressen (bovenste balk) > kies voor gezins- en relatiebegeleiding of bel naar 03 366 15 40.
www.huizenvanbemiddeling.be

Procedures en juridisch advies

Vragen over justitie, telefoneer naar 02 542 71 64 (de informatieambtenaar van de federale overheidsdienst justitie) of bezoek www.just.fgov.be

www.vredegerecht.be > publiek.

Vind een notaris via www.notaris.be > adresboek (linkse balk)

Vind een advocaat via www.advocaat.be > zoek een adres (linkse balk); kies voor 'familierecht' onder voorkeurmaterie.

Informatie over eerstelijnsbijstand en tweedelijnsbijstand via 02 227 54 70.

Gratis juridisch advies via het OCMW van jouw gemeente.

Alimentatie

De Dienst voor Alimentatievorderingen (DAVO), te bereiken via het gratis nummer 0800 123 02. Meer informatie vind je op www.minfin.fgov.be.

De kinderen

www.kinderrechten.be of telefoneer naar 02 552 98 00

De Kinder-en Jongeren Telefoon op het gratis nummer 102.

De bezoekerimte van het CAW: telefoneer naar 03 366 15. 0 of ga naar www.caw.be > adressen > kies voor 'bezoekruimte'.

Na een overlijden

'Als je partner overlijdt. Nuttige tips en informatie', een uitgave van de KAV-studiedienst. Te bestellen via 02 220 30 55 of mailen naar kavboetiek@kav.be. Ook beschikbaar bij Documentatiecentrum RoSa.

Publicaties in deze reeks:

Scheiden doet lijden

Hoe ga je om met een overlijden of met een (echt)scheiding?

Je geld

Vragen over de belastingen?

Tips over hoe je budget beheren en meer voor minder.

De kinderen

Hoe organiseer je kinderopvang?

Wat moet je weten over je kinderen en de school?

Vragen over de opvoeding van je kinderen?

Hulp in het huishouden

Gezondheid

met informatie over hoe je gezond blijft, waar je terecht kan met gezondheidsproblemen en waar je hulp in het huishouden kan vinden.

Werken

Wie helpt je bij het vinden van werk?

Wat als ik niet (meer) werk?

Wil je aan de slag als zelfstandige?

Wonen

Alles wat je moet weten als je een woning wil huren of kopen.

www.alleenstaandeouder.be

Met de steun van

